

XXXI. — La Commission de la Constitution établit les principes du futur Statut de la Flandre.

Extrait du Cahier des rapports de la Commission de la Constitution.

Rapport de la Commission de la Constitution.

Instituée par décision de la Commission exécutive, la Commission se compose de :

MM. HEUVELMANS,
EGGEN,
JONCKX,
VERHEES;
VON ZIEGESAR (2 juin 1917);

Le Bureau est composé de :

F. HEUVELMANS, président, et VON ZIEGESAR, secrétaire-rapporteur.

Après une discussion, le 11 juin, la Commission siège le 18 juin (jour de Waterloo). Elle fut complétée par MM. JOSSON, DE DECKER, GODÉE MOLSBERGEN et LABBERTON. Les trois derniers nommés sont absents ainsi que M. JONCKX.

Après une introduction de M. VON ZIEGESAR et un échange de vues y relatif, les membres se déclarent d'accord sur les points suivants :

1° **L'adhésion obligatoire de la Flandre à l'Allemagne**, à la protection de laquelle il ne nous est pas possible d'échapper. Autant que possible on fera valoir les intérêts matériels pour qu'il soit tenu compte à notre peuple des avantages acquis, de sa situation historique, ainsi que du caractère des Flamands.

2° **Ne rien faire, ne rien décider qui soit contraire à l'intérêt ou contre l'existence de l'Empire allemand.**

Ensuite sont examinées les différentes formes sous lesquelles l'adhésion de la Flandre à l'Allemagne peut être réalisée :

A) **Forme de l'indépendance complète.** Cette forme qui, au demeurant, n'a pas été une réalité pendant l'existence de la Belgique parce que la Belgique, suivant les paroles de LAMARTINE (JOSSON) « n'a guère été qu'une annexe utile de la France » est exclue. « Nous n'avons pas, en effet, la puissance nécessaire pour défendre seuls notre existence. »

B) **Incorporation en tant que province de la Prusse**, comme le Schleswig-Holstein, Nassau, etc., ou en tant que pays d'empire, comme l'Alsace-Lorraine, ces formes sont délibérément écartées par nous.

C) **Etat-Uni (bondstaat).** La Commission est d'avis que cette forme est difficile à réaliser, sinon impossible.

D) **Etat fédéré (verbonden staat).** La Commission adhère unanimement à cette forme : cette solution vaut, soit pour une Flandre unie fédéralement avec la Wallonie, soit pour la Flandre séparément.

M. EGGEN s'engage à se procurer les sources pour un **acte d'union** (Luxembourg).

30 juin 1917.
Signé : F. HEUVELMANS,
VON ZIEGESAR.

Verlagen der Grondwetkommissie.

De bestelling der Uitvoerende Commissie aangesteld, bestaat zij uit de Heeren Heuvelmans, Eggen, Jonckx, Verkees, von Ziegesar [op 2^{den} Juni 1912] Het bureau wordt samengesteld uit de H.H. Heuvelmans voorzitter en von Ziegesar schrijver verlaggever.

Na eene voorbespreking op 11 Juni wordt door de commissie zitting gehouden op 18 Juni (Waterloodag). Zij werd aangevoerd met de H.H. Janssen, de Beeker, J. Gade en Halbergen en Lebbinkson.

Afwezig zijn de drie laatste genoemde leden na kennisgeving, evenals de Heer Jonckx.

Na een inleidend betoog van von Ziegesar en eene daaraan voortknopende gedachtenuisseling, zijn het de leden eens ontrent de na volgende punten, nl.

1. Het gedwongen samengaan met Duitschland, buiten wien bescherming wij niet kunnen. Men zal zooveel mogelijk zakelijke belangen toeken gelden, voor ons volk echter rekening houdende met verkregen, historische haerbanden, aard en gemaed des Vlamingen.
2. niets te doen, noch te wenschen, wat tegen het belang en het bestaan van het Duitse Rijk zou ingaan.

Daarna worden de mogelijke vormen onderzocht voor de Vlamingen om met Duitschland samen te gaan:

- a) de onbepaalde onafhankelijke vorm: deze vorm die overigens gedurende het bestaan van België geen merkbaarheid was, daar België, volgens de woorden van Lamartine (Jorjon) slechts "une annexe utile de la France, was, is uitgesloten, daar wij de macht missen, om ons bestaan zelve te verdedigen.
- b) eenzijdige inlijving als provincie van Duitsen, zwa als Sleeswijk-Holstein, Kaschau enz., of als Reichsland (zoorts Elzas-Lotharingen, vormen door ons besta afgezeggen.
- c) bonidstaat. de vergadering is van quaelen, dat deze vorm mogelijk, zooniet onmogelijk te verwezen is.
- d) verbonden staat: de commissie sluit zich eenparig bij dezen vorm aan; deze oplossing geldt, hetzij voor Vlaanderen federatief met Wallonië verbonden, hetzij voor Vlaanderen afzonderlijk.

Mr. Eggen verbindt zich de bronnen voor de Akte van Unie (Luxemburg) te bezorgen.

30 Juni 1912

For. Heuvelmans

von Ziegesar

Documents pour servir à l'Histoire de la Guerre en Belgique

LES ARCHIVES
DU
CONSEIL DE FLANDRE
(RAAD VAN VLAANDEREN)

PUBLIÉES PAR LA
LIGUE NATIONALE POUR L'UNITÉ BELGE

BRUXELLES
ANC. ÉTABL. D'IMPR. TH. DEWARICHET
RUE DU BOIS-SAUVAGE, 16

XXXI. — De Grondwetcommissie stelt de grondregels vast
van den toekomstigen Staat Vlaanderen.

(Uittreksel van het verslagboek der verslagen der Grondwetcommissie.)

Verlagen der Grondwetkommissie.

By beslissing der Uitvoerende Commissie aangereld, bestaat zij uit de Heeren Heuvelmans, Eggen, Jonckx, Verhees, von Ziegesar [op 2^{den} Juni 1912] Het bureau wordt samengesteld uit de H.H. Heuvelmans voorzitter en von Ziegesar schrijver verlaggenes.

Na eene voorbespreking op 11 Juni wordt door de Commissie zitting gehouden op 18 Juni (Maakeloodag). Zij werd aangevoerd met de H.H. Jossion, de Deckers, Godé van Malobergen en Verbeke.

Afwezig zijn de drie laatste genoemde leden na kennisgeving, evenals de Heer Jonckx.

Na een inleidend betoog van von Ziegesar en eene daarvan voortknoopende gedachtenwisseling, zijn het de leden eens ontrent de navolgende punten, nl.

1. Het gedwongen samengaan met Duitschland, buiten wien bescherming wij niet kunnen. Men zal zooveel mogelijk zakelijke belangen laten gelden, voort ons volk echter rekening houden met verkregen, historische verbanden, aard en gemaeld der Vlamingen.
2. niets te doen, noch te wenschen, wat tegen het belang en het bestaan van het Duitse Rijk zou ingaan.

Daarna worden de mogelijke vormen onderzocht voor de Vlamingen om met Duitschland samen te gaan:

- a) de onbeperkte onafhankelijke vorm: deze vorm die overigens gedurende het bestaan van België geen wettelijkheid was, daar België, volgens de woorden van Lamartine (Jossion) slechts "une annexe utile de la France", was, is uitgesloten, daar wij de macht missen, om ons bestaan zelve te redden.
- b) eenzijdige intlijping, als provincie van Pruisen, zoo als Sleeswijk-Holstein, Kasjan enz, of als Reichsland (zoorts Elzas-Lotharingen, vormen door ons leest afgewezen.
- c) bondstaat. de vergadering is van gevoelen, dat deze vorm moeilijk, zooniet onmogelijk te verwzen is.
- d) verbonden staat: de Commissie blikt zich eenparig bij dezen vorm aan; deze oplossing geldt, hetzij voor Vlaanderen federatief met Wallonië verbonden, hetzij voor Vlaanderen afzonderlijk.

Mr. Eggen verbindt zich de bronnen voor de Akte van Unie (Luxemburg) te bezorgen.

30 Juni 1912

Heer Heuvelmans

von Ziegesar

Bewijsstukken voor de geschiedenis van den oorlog in België

Het Archief

van den

Raad van Vlaanderen

Uitgegeven door den

Nationalen Bond voor de Belgische Eenheid

BRUSSEL

Drakkerij Oud-Huis Th. DEWARICHET
16, Wilde-Woudstraat

Uitgever H. LAMERTIN
1, Coudenbergstraat

1929